

WOO-III.410.385.2024.AM.1

Burmistrz Miasta i Gminy Żerków
ul. Adama Mickiewicza 5
63-210 Żerków

Dotyczy: uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033”.

Pismem z 04.07.2024 r. (data wpływu: 04.07.2024 r.) Burmistrz Miasta i Gminy Żerków na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), *zwanej dalej ustawą ooś*, zwrócił się z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033”.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu dotyczącego obszaru w granicach jednej gminy.

Zgodnie z art. 48 ust. 5 ustawy ooś występując o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2, oraz projekt zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 przedkłada informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49. Natomiast zgodnie z art. 48 ust. 6 ustawy ooś uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy ooś dotyczące projektowanego dokumentu są niezbędne do uzasadnienia uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z 04.07.2024 r. napisano: „Cele opisane w »Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033« oraz kierunki działań w niej wyznaczone mają charakter ogólny i opisowy. Stanowią bazę dla planowania działań na poziomie operacyjnym funkcjonowania gminy, a nie

mają charakteru wyszczególnienia konkretnych zadań inwestycyjnych. Zadania realizowane w ramach realizacji Strategii, jeżeli będą miały charakter inwestycyjny, będą podlegały pełnej procedurze administracyjnej dodatkowo wymuszającej ocenę konkretnego inwestycji pod kątem jej oddziaływania na środowisko. (...) Obszar obowiązywania Strategii ogranicza się do terenu jednej gminy". Wymieniono cele operacyjne i odpowiadające im kierunki działań, zawarte w projekcie Strategii:

„1.1. Funkcjonalna i dobrze zagospodarowana przestrzeń”:

- „Regulacja polityki przestrzennej m.in. poprzez opracowanie nowych oraz aktualizację istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP)”,
- „Opracowanie innych dokumentów planistycznych, w tym planu ogólnego gminy”,
- „Zachowanie ładu przestrzennego poprzez planowanie przestrzenne ograniczające budownictwo mieszkaniowe rozproszone”,
- „Podniesienie poziomu funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej m.in. poprzez remonty oraz modernizację budynków i obiektów publicznych”,
- „Dostosowanie obiektów i budynków publicznych do standardów technicznych spełniających wymagania ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”,
- „Zwiększenie stanu gotowości operacyjnej jednostek OSP m.in. poprzez ich doposażenie”,
- „Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozbudowę monitoringu wizyjnego miejskiego oraz na obszarze wiejskim”,
- „Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez odpowiednie oznakowanie i doświetlenie ścieżek dla pieszych, przejść dla pieszych oraz ścieżek rowerowych”.

„1.2. Rozwinięta i nowoczesna infrastruktura techniczna oraz komunikacyjna”:

- „Modernizacja oraz rozwój gminnej infrastruktury drogowej”,
- „Modernizacja oraz rozwój gminnej infrastruktury okołodrogowej, w tym m.in. ścieżek rowerowych i pieszych”,
- „Współpraca z zarządcami dróg wszystkich kategorii w sprawach przebudowy i budowy odcinków drogowych”,
- „Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury oświetlenia ulicznego”,
- „Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury przystankowej”,
- „Zwiększenie ilości miejsc postojowych na terenie miasta”,
- „Modernizacja istniejącej oraz budowa nowej gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej”,
- „Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną”,
- „Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego oraz rozwój e-usług”.

„1.3. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości środowiska przyrodniczego”:

- „Poprawa efektywności energetycznej budynków sektora publicznego poprzez kompleksową termomodernizację”,
- „Montaż mikroinstalacji OZE na budynkach sektora publicznego oraz wsparcie w rozwoju OZE dla sektora prywatnego”,
- „Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę przestarzałych i wysokomemisyjnych instalacji grzewczych w budynkach sektora publicznego i prywatnego”,
- „Rozbudowa sieci gazowej”,
- „Zwiększenie poziomu retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych”,
- „Zapobieganie powodziom i przeciwdziałanie ich negatywnym skutkom”,
- „Rozwój działań adaptacyjnych do zmian klimatu m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury”,
- „Wzmocnienie odporności istniejących terenów zielonych m.in. poprzez ich odnowienie oraz zwiększenie bioróżnorodności”,

- „Zachowanie właściwości ekosystemowych poprzez dbałość i istniejące zasoby przyrodnicze, zachowanie form ochrony przyrody oraz różnorodności biologicznej i krajobrazowej”,
 - „Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności w zakresie zmian klimatu oraz transformacji energetycznej m.in. poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych”,
 - „Budowanie postaw proekologicznych mieszkańców i zachęcanie ich do dbałości o środowisko przyrodnicze m.in. poprzez działania edukacyjne oraz wspieranie inicjatyw i akcji społecznych”.
- „2.1. Rozwinięta przedsiębiorczość i aktywność gospodarcza”:
- „Rozwój stref inwestycyjnych wraz z rozwojem infrastruktury towarzyszącej i uzbrojeniem terenów”,
 - „Rozwój oferty gospodarczej zachęcającej do powstawania nowych przedsiębiorstw i inwestycji”,
 - „Zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej”,
 - „Wdrażanie zróżnicowanych instrumentów służących podnoszeniu kwalifikacji, nabywaniu kompetencji oraz zdobywania doświadczenia zawodowego przez mieszkańców”,
 - „Wsparcie osób bezrobotnych w powrocie na rynek pracy”.
- „2.2. Rozwinięta oferta kulturalna, turystyczna i rekreacyjna”:
- „Zachowanie, modernizacja i konserwacja obiektów dziedzictwa kulturowego oraz obiektów zabytkowych”,
 - „Rozwój infrastruktury turystycznej, w tym dążenie do powiększenia i modernizacji bazy noclegowej i gastronomicznej”,
 - „Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, w tym m.in. poprzez tworzenie punktów widokowych w regionie »Szwajcarii Żerkowskiej«”,
 - „Odpowiednie oznakowanie infrastruktury turystycznorekreacyjnej, w tym szlaków pieszych i rowerowych oraz obiektów zabytkowych”,
 - „Wzmocnienie wykorzystania obiektów kulturowych, rekreacyjnych i sportowych”,
 - „Zwiększenie promocji gminy, w tym poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii oraz mediów społecznościowych”,
 - „Wykorzystanie unikatowych zasobów przyrodniczych regionu »Szwajcarii Żerkowskiej« do promocji turystyczno- rekreacyjnej gminy”,
 - „Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w promocji gminy poprzez wsparcie i zwiększenie działalności Mickiewiczowskiego Parku Kulturowego w Śmiełowie oraz Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Żerków”,
 - „Stworzenie produktów lokalnych promujących teren gminy”,
 - „Organizacja wydarzeń kulturalnych, mających na celu promocję gminy w skali województwa”.
- „3.1. Podniesienie jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi do lat 3”:
- „Zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3”,
 - „Modernizacja oraz doposażenie obiektów szkolnych i przedszkolnych, w tym bazy dydaktycznej i sportowej, wspomagającej rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży”,
 - „Dalsza organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspierających ich rozwój pasji i zainteresowań”,
 - „Opracowanie oraz wdrożenie programów wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce oraz uczniów szczególnie uzdolnionych”,
 - „Rozwój edukacji w zakresie ekologii oraz ochrony środowiska od najmłodszych lat życia”.
- „3.2. Rozwinięte usługi społeczne i senioralne”:
- „Rozwój usług opiekuńczych, asystenckich i rehabilitacyjnych, w tym dostosowanie ich do potrzeb odbiorców”,

- „Zwiększenie oferty opiekuńczej, włączającej oraz aktywizującej dla osób z niepełnosprawnością”,
 - „Rozwój gminnej opieki senioralnej, uwzględniającej potrzeby osób starszych”,
 - „Rozwój mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego oraz dostosowanie mieszkań do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”,
 - „Dążenie do integracji społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami”.
- „3.3. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych w trosce o zdrowie mieszkańców”:
- „Wspieranie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym”,
 - „Rozwój programów zdrowotnych i profilaktycznych”,
 - „Podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia”,
 - „Rozwój edukacji prozdrowotnej wśród mieszkańców, zwiększającej ich świadomości w zakresie zdrowia”.
- „3.4. Zintegrowana i aktywna społeczność”:
- „Zwiększenie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju i promocji gminy”,
 - „Dążenie do zwiększenia integracji społecznej, w tym integracji międzypokoleniowej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i osób z niepełnosprawnością”,
 - „Zapewnienie możliwości aktywnego i kreatywnego spędzania wolnego dla wszystkich grup wiekowych”,
 - „Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców oraz zwiększających poczucie tożsamości lokalnej, w tym m.in. festynów, jarmarków”,
 - „Wspieranie i tworzenie miejsc integracji społecznej, umożliwiającej wspólne spędzanie czasu wolnego mieszkańców w przestrzeni publicznej”,
 - „Wsparcie i aktywizacja świetlic wiejskich, m.in. poprzez zapewnienie zróżnicowanej oferty zajęć”,
 - „Dalsze wspieranie i zaangażowanie w rozwój gminy organizacji pozarządowych”,
 - „Rozwój bazy sportowej, wpływającej na zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców”.

W piśmie z 04.07.2024 r. napisano: „W projekcie Strategii wskazano m.in. następujące inwestycje: Modernizacja oraz rozwój gminnej infrastruktury drogowej, Modernizacja oraz rozwój gminnej infrastruktury okołodrogowej, w tym m.in. ścieżek rowerowych i pieszych, Modernizacja oraz rozbudowa infrastruktury oświetlenia ulicznego, Modernizacja istniejącej oraz budowa nowej gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Poprawa efektywności energetycznej budynków sektora publicznego poprzez kompleksową termomodernizację, Rozbudowa sieci gazowej, Zachowanie, modernizacja i konserwacja obiektów dziedzictwa kulturowego oraz obiektów zabytkowych. Inwestycje te nie mają potencjału znaczącego oddziaływania na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz będą dotyczyć obszaru antropogenicznego, wcześniej już przekształconego działalnością ludzką”.

W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu nie można wykluczyć, że część z wymienionych działań inwestycyjnych stanowi przedsięwzięcia wymienione w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Mając powyższe na uwadze projekt „Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033” kwalifikuje się do projektów dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o oś.

W piśmie z 04.07.2024 r. napisano, że „zgodnie z obowiązującym prawem, każdy projekt zaplanowany w ramach Strategii będzie musiał przejść indywidualną procedurę badania jego wpływu na środowisko w ramach procedury OOS. Pozostałe zadania zostały sformułowane w sposób ogólny, a ich konkretyzacja będzie zależała od warunków w okresie, kiedy będą one miały być realizowane – wtedy dopiero będzie możliwa ocena potencjału ich wpływu na

środowisko”. Ponadto, określając rodzaj i skalę oddziaływań na środowisko napisano: „(...) ze względu na to, iż nakreślone w Strategii działania charakteryzują się wysokim stopniem ogólności, niemożliwe jest wskazanie podstawowych informacji na ich temat, tj. skali przedsięwzięcia, lokalizacji, powierzchni zabudowy, technologii, rozwiązania konstrukcyjnego itp. Niemożliwe jest więc wykonanie szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko. Z tego względu niemożliwa jest również pełna kwantyfikacja oddziaływań”.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.), tj.: obszaru chronionego krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty PLB300002, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053, Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, rezerwatu przyrody „Czeszewski Las”. Na terenie gminy występują także pomniki przyrody oraz znajdują się trzy strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

W prognozie proszę wykazać zgodność ustaleń projektu dokumentu z:

- planem zadań ochronnych obowiązującym dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002,
- z zakazami określonymi uchwałą nr XXXVII/730/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 września 2013 r. w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 5747, z późn. zm.),
- z zakazami określonymi w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody oraz z zapisami rozporządzenia Nr 53/2004 Woj. Wlkp. z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Czeszewski Las” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2004 r. Nr 181 poz. 4006).

Ponadto w gminie Żerków znajdują się krajobrazy priorytetowe: „Dolina Warty Pызdry-Rogalinek” i „Rejon Śmiełowa”, „Rejon Żerkowa - część północna”, „Rejon Żerkowa – część północno-wschodnia”, „Żerków”, wyznaczone na podstawie uchwały Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego.

Uwzględniając charakter planowanych zadań wymienionych w przedmiotowym projekcie, dotyczących zwłaszcza inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury drogowej (w tym remontami dróg, budową ścieżek rowerowych, chodników, oświetlenia), rozbudową i modernizacją infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gazowej oraz wspieraniem małej retencji wodnej, termomodernizacją budynków, rozwojem odnawialnych źródeł energii, a także ze względu na dużą liczbę zróżnicowanych obszarów chronionych oraz występowanie krajobrazów priorytetowych, wobec braku wystarczających argumentów przemawiających za tym, że realizacja ustaleń projektu dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary chronione, nie można wykluczyć znaczącego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko. W związku z powyższym dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033” uzgadniam brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analiza przeprowadzona w prognozie umożliwi ocenę wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko.

Jednocześnie zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś, uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Żerków na lata 2024-2033”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, tzn. ocenić wpływ

planowanych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, s. 50]. Natomiast w odniesieniu do zadań zaplanowanych w projekcie dokumentu, dla których wskazano nazwę lub przybliżoną lokalizację, ocena powinna uwzględniać lokalne warunki środowiskowe. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy gmina Żerków zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.). Informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023”. Sporządzając prognozę i projekt dokumentu proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), w szczególności dotyczące ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów. Ponadto zaleca się rozwój sieci gazowych, rozbudowę i modernizację sieci ciepłowniczych zapewniających podłączenie nowych użytkowników, projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenia drzew i krzewów), a także rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektowanym dokumentem oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywana zmiana klimatu (mikroklimatu) wpłynie na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany

klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Sporządzając projekt dokumentu i prognozę proszę również uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

W prognozie proszę określić aktualny stan klimatu akustycznego, tzn. ocenić wpływ szlaków komunikacyjnych i innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu. Ponadto, w prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego na terenie gminy Żerków.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska gruntowo – wodnego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi wskazane jest uwzględnienie m.in. informacji dostępnych na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także określenie czynników wpływających na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektowanym dokumentem, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

W prognozie proszę wskazać, czy obszar objęty projektowanym dokumentem położony jest w strefie ochronnej ujęcia wód podziemnych. Jeżeli tak, w projektowanym dokumencie proszę zawrzeć odpowiednie zapisy w tym zakresie. W prognozie proszę ponadto przeanalizować zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z przepisami dotyczącymi strefy ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić skumulowane oddziaływanie istniejących i planowanych funkcji terenów, wynikające z realizacji ustaleń projektu dokumentu oraz terenów sąsiednich, na poszczególne komponenty środowiska, w szczególności na powietrze i wodę oraz klimat akustyczny istniejących i projektowanych terenów podlegających ochronie akustycznej.

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze obszaru objętego projektowanym dokumentem, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000: obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty PLB300002 i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053, ich integralność i spójność sieci Natura 2000, na cele ochrony Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, na cele ochrony rezerwatu przyrody „Czeszewski Las”, a także na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną. W prognozie proszę również przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na główne tendencje w zakresie zmian klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki. W prognozie proszę także zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ww. obszaru chronionego krajobrazu, na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci Natura 2000, na cele ochrony ww. parku krajobrazowego, na cele ochrony ww. rezerwatu przyrody, a także na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną.

W przypadku planowanych prac termomodernizacji budynków oraz prac związanych z montażem instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii informuję, że budynki stanowią potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W prognozie proszę przeanalizować zgodność planowanych działań z zakazami obowiązującymi w odniesieniu do zwierząt chronionych, wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

W przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W przypadku realizacji nowych nasadzeń zieleni zwracam uwagę, że wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest co do zasady zakazane. Należy mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski. Powyższe informacje proszę uwzględnić w prognozie.

Z uwagi na prawdopodobieństwo konieczności usuwania drzew i krzewów w związku z realizacją planowanych zadań, zwracam uwagę, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla

życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie, np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa, 2016 r.). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ww. ustawy zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Powyższe informacje proszę uwzględnić w prognozie.

Ponadto zwracam uwagę, że wyżej wspomniane drzewa lub krzewy mogą stanowić siedliska chronionych gatunków zwierząt m.in. ptaków i nietoperzy. W stosunku do ww. gatunków zwierząt obowiązują zakazy wymienione w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, m.in.: zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, zimowisk lub innych schronień oraz zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków zwierząt termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną zwrócić się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów. Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

Jednocześnie proszę, by we wniosku o zaopiniowanie projektowanego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko powołać się na znak niniejszego pisma.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)